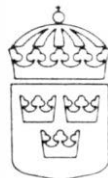

Motion till riksdagen

1988/89:Ub277

Lahja Exner m. fl. (s)

Svenska som andraspråk för invandrarelever

Mot.
1988/89
Ub277-285

Skolöverstyrelsen har i sin anslagsframställan för 1989/90 föreslagit följande:

”För att förbättra studiesituationen för invandrarelever föreslår SÖ att ämnet svenska som andraspråk införs i gymnasieskolan och att betyg ges i ämnet. Det har visat sig att ett år efter grundskolan studerar elever som har svårigheter i svenska i betydligt mindre utsträckning än övriga elever. Det är enligt SÖ:s mening nödvändigt att invandrareleverna får möjligheter att skaffa sig goda kunskaper i svenska på sina egna villkor för att de skall kunna följa med i undervisningen och därmed känna sig delaktiga i den sociala gemenskapen i gymnasieskolan liksom senare i samhälls- och arbetslivet. SÖ föreslår att betyg i svenska som andraspråk skall ge allmän behörighet till högskolestudier på samma sätt som i ämnet svenska, samt att de statsbidragsresurser som finns för extra undervisning i svenska utnyttjas för undervisning i svenska som andraspråk.”

Regeringen avslår även i årets budgetproposition SÖ:s förslag.

”I och för sig ginge det att tänka sig betygssättning utan att där åsyfta allmän behörighet”, men ”Riktmärket skall vara, att den enskilde eleven får den hjälp som han eller hon behöver.” I det fortsatta resonemanget jämför stödundervisning i svenska och svenska som andraspråk och därmed menar den föredragande att det ”på erfarenhetsmässiga grunder synes vara rimligt att undervisningen inte är betygsatt.” Den allmänna behörigheten bör ha samma innebörd för studerande med invandrarbakgrund som det har för övriga högskolestuderande och därför finner inte regeringen det vara motiverat att frånga sitt tidigare ställningstagande, när det gäller betygsättning av svenska som andraspråk i gymnasieskolan.

Enligt Lgr 80 är svenska som andraspråk ett självständigt ämne i grundskolan. det är obligatoriskt, eleven får ett betyg i ämnet och betyget ger eleven rätten till fortsatta studier i gymnasieskolan.

I dag talar ungefär var tioende elev ett annat språk än svenska i hemmet. År 2000 handlar det om var tredje elev. Om dessa elever skall lyckas erövra fullgoda kunskaper i svenska och därmed kunna konkurrera om utbildning och på framtidens arbetsmarknad så måste de få betygsatt och till fortsatta studier berättigande svenskundervisning som är anpassad till deras förutsättningar. Visst kan vi fortsätta och hänvisa till möjligheten till individuell anpassat stöd, men verkligheten talar sitt tydliga språk: Under läsåret 1987/88 hade vi 6 450 elever i gymnasieskolan som hade klara behov av stödundervisning i svenska men endast 4 860 av dessa deltog i sådan undervisning. Studieavbrott och senare i livet svag ställning på arbetsmarknaden samt ökat

behov av vuxenutbildning för denna grupp, som ställer krav på stora samhällsinsatser kan bli resultat.

Mot. 1988/89
Ub277

I stället bör vi lösa frågan om svenskundervisning för dessa elever i gymnasieskolan på ett pragmatiskt sätt. Bygga vidare på den svenskundervisning som de har erhållit i grundskolan. Låt dem läsa svenska som andraspråk, fördjupa deras kunskaper i svensk grammatik och uttal av svenska och öka ordförrådet. Övningar i muntlig och skriftlig framställning bör ingå i större omfattning än i svenskan för elever som läser ämnet svenska. Kunskaper om svensk kultur kan breddas genom studier i svensk litteratur m.m. samtidigt som språket utvecklas till samma färdighetsnivå som de svenskspråkiga eleverna har förvärvat.

Förslaget om svenska som andraspråk, som ett eget betygsatt ämne på schemat, stöds av de flesta skol- och språkforskare, SÖ, praktiker, lärarutbildare m.fl. Det behövs om dessa elever skall kunna ta sig in på olika utbildningsvägar och in i arbetslivet på framtidens arbetsmarknad där bristen på utbildad arbetskraft kommer att öka för varje år. Vi bör acceptera att dessa ungdomar under utbildningstiden behöver andra vägar till fullgoda kunskaper i svenska språket än elever från helt svenskspråkiga hem. I gengäld har de kunskaper i andra språk och kulturer som kan bli oerhört värdefulla för Sverige och i de svenska arbetslivet.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om svenska som andraspråk i gymnasieskolan.

Stockholm den 24 januari 1989

Lahja Exner (s)

Erkki Tammenoksa (s)

Sture Ericson (s)